

[Bomholt.]

Meningen, at de unge paa eget Initiativ skal henvende sig til Sogne- eller Amsraadet og de høje Raad derefter afgøre, om Skolen skal etableres. Det vilde let blive en obligatorisk Ordning, imod Ungdomsskolen.

Jeg er for mit Vedkommende interesseret i, at den obligatoriske Ramme, som man altsaa nu gaar ind for, bliver saa god som muligt, at vi med andre Ord sørger for, at Tilbudet virkelig naar til de unge. Inden Barnet forlader Barneskolen, enten det nu er Folkeskolen eller en privat Skole, skal det have udleveret et Hæfte, som indeholder nærmere Oplysninger om Ungdomsskolen og med Plads til Vidnesbyrd om Deltagelse i Undervisningen. Det er § 23. Det er en god Foranstaltning, men ikke en tilstrækkelig Foranstaltning. Naar Spørgsmaalet om Deltagelse i Ungdomsskolen er aktuelt, maa de unge have tilstillet Materiale med nærmere Oplysninger.

Der skal i hver Kommune føres et Kartotek over de unge mellem 14 og 18 Aar til Orientering for Ungdomsskolenaavnet; det er § 22. Den Tanke ligger snublende nær, at Kartotekets Navnefortegnelse benyttes til at tilstille de unge Mennesker Meddelelse om den udarbejdede Skoleplan, og bedst vilde det være, om de unge tillige med deres Arbejdsgivere og Forældre inviteres til et Fællesmøde, hvor der gøres Rede for Skolens Formaal og Indhold.

Der maa være en klar Forpligtelse til at bringe selve Skoleapparatet i Orden, og jeg synes egentlig, at Udtrykket i § 11: „i videst muligt Omfang“ er noget vagt, selv om jeg indrømmer, at Bestemmelsen i § 1, Stk. 4, er en Betyggelse: „hvis der melder sig 15 Elever, skal Undervisningen under alle Omstændigheder sættes i Gang“. Desværre er Forslaget om, at der oprettes et Antal Stillinger som Konsulenter, bortfaldet. Det er beklageligt. Hvis vi ad Frivillighedens Vej skal naa ned til Bunden, maa der paa visse Tider af Aaret være Mennesker, der har til Opgave at tale med Hjemmene for at sikre den størst mulige Tilslutning, at være Raadgivere for Nævn og Forældre o. s. v.

I Betænkningens § 4 blev det endvidere fastslaaet — jeg citerer:

„Arbejdsgiverne er pligtige at give de paagældende unge fri for Arbejdet i det for Deltagelse i Undervisningen fornødne Omfang.“

Denne Bestemmelse er strøget. Jeg gør opmærksom paa, at Lærlingeloven ogsaa omfatter visse Grupper af ufaglærte — det er

§ 1, Stk. 3 —, nemlig Specialarbejdere og unge, der beskæftiges med Udlevering af Varer i Forretninger, hvis Omfang og Art er af en saadan Beskaffenhed, at der ikke er Mulighed for at give en faglig Uddannelse. Ved Antagelse af disse unge skal der oprettes skriftlig Kontrakt, der indeholder Oplysning om Arbejdets Art og Varighed, om Opsigelsesvarsel og Lønvilkaar m. m. Og i Lærlingelovens § 13 bestemmes det saa, at Arbejdsgiveren er forpligtet til at give de her omtalte unge Adgang til en teknisk Skole eller en kommunal Fortsættelsesskole. I Formularen til Arbejdskontrakten, det er den gule Kontrakt, er Arbejdsgivernes Forpligtelse til at give de unge Adgang til Uddannelse aftrykt i Punkt 2.

Der burde efter min Mening i Ungdomsskoleloven være Bestemmelser, der svarer til Lærlingelovens § 13. I Henhold til Betænkningens Forslag var disse Ungdomsgrupper holdt uden for den obligatoriske Ungdomsskole, men de omfattes ganske givet af det nuværende Forslag, og saa meget mere Grund er der til at tilstræbe en ensartet gennemført Forpligtelse.

Det mest konsekvente vilde være, at alle 14—18-aarige, der indgaar i et Arbejdsforhold af længere Varighed, faar oprettet Arbejdskontrakt med deres Arbejdsgivere, og at Forpligtelsen til at give de unge Adgang til Undervisning anføres i samtlige Kontrakter. Af flere Grunde vilde det være ønskeligt, om der blev indført saadanne Kontrakter. I den nuværende Periode, da Bilerne er indstillede, er der Brug for, jeg vil tro tre Gange saa mange Bude som normalt, og det medfører yderst brogede Forhold. Jeg kender et Eksempel paa, at de unge har holdt Auktion over de Pladser, der er ledige. Lønnen er relativt god, og hvis der et Sted er lidt Kludder i Maskineriet, kan Budet forsvinde og pr. omgaaende faa Plads andetsteds. I Provinns forsvinder vore 8de Klasser af Skolebilledet, fordi de unge har Pladser, inden de forlader syvende Klasse. Jeg vilde tro, at Principalerne er lige saa interesserede i kontraktlig ordnede Forhold, som Forældrene er det.

Jeg skal saa i Korthed nævne enkelte Forslag, som jeg har sat Kryds ved.

Ungdomsudvalget ønsker en Ungdomsskole for de 16—18-aarige. Ministeren uvider Aaremaalet til det dobbelte, bl. a. for at skabe mere elastiske Rammer for Skolearbejdet. Jeg kan nu ikke komme bort fra den Tanke, at de unge har godt af en Pause paa mindst et Aar, efter at de kommer ud af Folkeskolen. Naar de kommer til Ung-